

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

XXXIV. leto • 2024

4

SV. FRANČIŠEK

*»Takó je z mojo besedo,
ki prihaja iz mojih ust:
ne vrne se k meni brez uspeha,
temveč bo storila, kar sem hotel,
in uspela v tem, za kar sem jo poslal.«*

(Izaija 55,1)

Dobrotnik Slovencev minorit p. Placido Cortese

Ivo Jevnikar

Tržaški škof msgr. Trevisi s somaševalci in udeleženci romanja 8. oktobra v Trstu (foto: Alessandro Sinico)

O duhovniku p. Placido Corteseju (Cres, 1907 – Trst, 1944) je revija *Med nami* že večkrat pisala. Slovenska minoritska provinca sv. Jožefa mu je leta 2003 ob svoji 30-letnici posvetila knjižico *Mučenec nacizma pater Placido Cortese, minorit s Cresa*. Šlo je za prevod dela, ki ga je v hrvaščini napisal p. Ljudevit Anton Maračič, prevedla pa Doroteja Emeršič.

Minilo je več kot dvajset let in v tem času je bilo opravljeno veliko delo, da bi ta svetli lik spoznali tako Italijani kot Slovenci in Hrvati, saj je pater na svojski način povezoval vse tri narode, ki se stikajo na severu Jadrana in v preteklosti niso bili vedno v najboljših odnosih.

Pater Placido se je rodil pod Avstro-Ogrsko v mestecu Cres na istoimenskem otoku, ki je danes del Hrvaške, vendar je odraščal v takratni mešani družbi Italijanov in Hrvatov. Izobraževal in delal je potem v Italiji, zlasti v Padovi, med vojno pa je velikodušno pomagal slovenskim in hrvaškim civilnim internirancem v fašističnem koncentracijskem taborišču v padovanskem predmestju Chiesanuova, po italijanski kapitulaciji pa bivšim internirancem in zahodnim vojnim ujetnikom, ki so pred nacističnim okupatorjem bežali iz razpuščenih taborišč, a tudi Judom in različnim preganjancem ter upornikom proti trinoštvu, tudi Slovincem.

Kot vemo, so ga nacisti 8. oktobra 1944 aretirali pred baziliko sv. Antona v Padovi, prepeljali v Trst na sedež gestapa in ga zasliševali ter mučili do smrti, da bi izdal svoje sodelavce. Niso uspeli. Pater Cortese je raje umrl, kot da bi škodil kakemu znanцу. Zato se ga je prijela oznaka, da je mučenec zaradi ljubezni do bližnjega, a tudi mučenec zaradi molčečnosti. Izdihnil je okoli 15. novembra 1944, njegovo truplo pa so po vsej verjetnosti sežgali v tržaškem nacističnem koncentracijskem taborišču Rižarna – edinem s krematorijem na ozemlju Italije.

V teh dvajsetih letih pa je bilo opravljeno tudi veliko delo, da bi p. Corteseja papež razglasil za blaženega. Zapleteni in zahtevni postopek v Trstu in Vatikanu se je končal 30. avgusta 2021, ko je bil p. Cortese zaradi izrednih kreposti razglašen za „častitljivega božjega služabnika“. Za beatifikacijo pa bo treba še dokazati, da se je na njegovo priprošnjo zgodil čudež. Zato je prav, da se mu tudi Slovenci priporočamo, saj je umrl tudi za nas.

Ob 80-letnici njegove smrti je oktobra in novembra 2024 njegov lik ponovno zažarel v širši javnosti zaradi objave novih publikacij o njegovem življenju in delu, a tudi zaradi pomenljivih duhovnih srečanj v Trstu, na Cresu, v Ljubljani in Padovi.

V bunkerju Gestapa

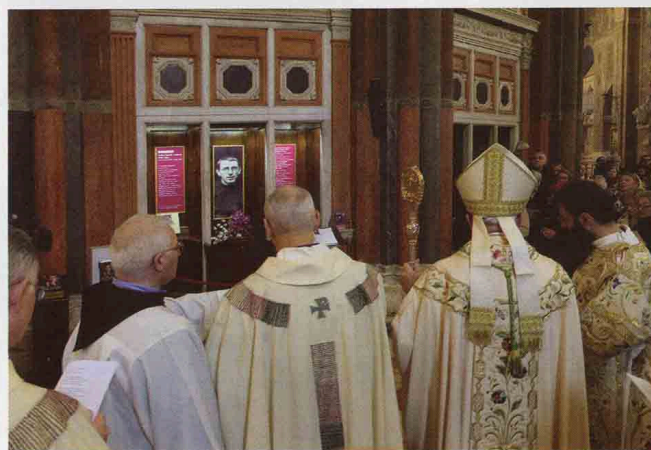
Severnoitalijanska minoritska provinca sv. Antona Padovanskega je v sodelovanju s slovensko in hrvaško minoritsko provinco priredila od 8. do 10. oktobra romanje po Cortesejevih stopinjah. V Trstu je bilo v cerkvi sv. Frančiška somaševanje v italijanščini in slovenščini pod vodstvom tržaškega škofa Henrika Trevisija, romarji pa so obiskali „bunker“ gestapa na Trgu Oberdan, kjer je p. Cortese dotrpel, in Rižarno. Na Cresu je somaševanje v župnijski cerkvi vodil škof Ivica Petanjak s Krka, somaševanje v cerkvi sv. Frančiška pa vikar hrvaške minoritske province p. Martin Jaković. Romarji so si ogledali tudi Cortesejevo rojstno hišo in so se povzpeli do božjepotne cerkvice svetega Salvadurja.

V cerkvi sv. Frančiška v Trstu je bila 12. novembra še predstavitev dvojezične knjige Elene Blancato o p. Corteseju *Ruah – Vetje Duha*, ki je izšla pri založbi Mladika v sodelovanju s Skladom Libero in Zora Polojaz. Na srečanju so najprej spregovorili avtorica in pisca spremnih besedil v knjigi Vlasta Polojaz ter Ivo Jevnikar. Iz Padove je prišel vicepostulator v postopku za Cortesejevo razglasitev za blaženega p. Giorgio Laggioni, ki je predstavil svojo čisto svežo knjižico o p. Corteseju, ki je zdaj brezplačno na voljo ob patrovi spovednici v baziliki sv. Antona. Ta je že nekaj let njegovo spominsko obeležje, ob katerem je še knjiga za vpisovanje prošelj in misli. Dobro bi bilo, da bi se vanjo vpisovali tudi slovenski romarji. Na koncu je spregovoril še tržaški škof msgr. Trevisi.

Naslednja predstavite knjige *Ruah* je bila 20. novembra v obliki okrogle mize v Ljubljani. Povezovala jo je vodja Galerije Družina Manica Ferenc. Najprej je v italijanščini spregovorila avtorica Elena Blancato. Njen poseg je prevedla Neža Kravos. Sledili so predsednica Sklada Libero in Zora Polojaz in avtorica predgovora v knjigi dr. Vlasta Polojaz, ljubljanski nadškof msgr. Stanislav Zore, provincialni minister slovenskih minoritov p. Milan Kos, cerkveni zgodovinar prof. dr. Bogdan Kolar in predsednik založbe Ivo Jevnikar, ki je za knjigo prispeval zgodovinski okvir. Na dan so prišle tudi neznane podrobnosti o času in ljudeh, ki jih knjiga obravnava.

Sv. maša v baziliki sv. Antona v Padovi.
V ospredju od leve p. Milan Kos, škof Franc Šuštar
in p. Giorgio Laggioni (foto: Antonio Bortolami)

Molitev pred spovednico p. Placida Corteseja v baziliki
sv. Antona v Padovi (foto: Antonio Bortolami)

Na praznik Kristusa Kralja pa je bil v baziliki sv. Antona v Padovi vrh pobud ob 80-letnici. Somaševanje v spomin na p. Placida Corteseja je vodil in med mašo v izborni italijanščini pridigal ljubljanski pomožni škof dr. Franc Šuštar. Ob njem so bili provincial slovenskih minoritov p. Milan Kos, vikar padovanske škofije in številni patri tamkajšnjega samostana. V cerkvi je bil tudi slovenski veleposlanik pri Sv. sedežu Franc But. Po maši je bil molitveni postanek pred omenjeno spovednico. Spomin na p. Corteseja pa so obudili že dan prej, saj so popoldne na „križnem hodniku magnolije“, kjer je že vrsto let tudi Cortesejev doprsni bronasti kip, delo umetnika Viktorja Gojkoviča, odprli z znanstvenim pristopom pripravljeno razstavo o fašističnem taborišču v Chiesanuovi in o p. Corteseju. V Dvorani teološkega študija so nato spregovorili oblikovalci razstave, a na vrsto je prišla tudi predstavitev tržaške knjige *Ruah – Vetje Duha*.

